

Рейтинговий звіт UGSB 003-005

Звіт про оновлення кредитного рейтингу боргового зобов'язання

Емітент	ВАТ АБ «Укргазбанк»
Тип рейтингу	кредитний рейтинг боргового зобов'язання за українською національною шкалою кредитних рейтингів
Тип боргового зобов'язання	Іменні іпотечні облігації
Серія	В
Загальний обсяг емісії	50 000 000 грн.
Дата початку розміщення	01.03.2007 р.
Дата закінчення розміщення	29.02.2008 р.
Дата погашення	25.02.2010 р.
Відсоткова ставка	10,5% річних
Дата визначення	15.01.2007 р.
Дата оновлення	16.08.2007 р.
Результат оновлення	підвищення
Рівень рейтингу	uaAA-
Прогноз рейтингу	стабільний

Рейтинг боргового зобов'язання визначено за Національною шкалою кредитних рейтингів, на що вказують літери ua у позначці кредитного рейтингу. Національна шкала кредитних рейтингів дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Вихідна інформація

Для проведення процедури оновлення кредитного рейтингу агентство «Кредит-Рейтинг» використовувало повну фінансову звітність ВАТ АБ «Укргазбанк» 2006 рік та перше півріччя 2007 року, а також внутрішню інформацію, надану уповноваженими представниками банку у ході рейтингового процесу, в тому числі під час спілкування спеціалістів рейтингового агентства з уповноваженими представниками банку. Було проаналізовано інформацію стосовно усіх істотних аспектів діяльності банку.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим банком, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Визначення поточного рейтингу

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується ВИСОКОЮ кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Прогноз «стабільний» вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рейтингова історія

Дата	15.01.2007	21.06.07
Рівень рейтингу	uaA	uaA+
прогноз	стабільний	стабільний

Основні показники

Показник	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Актив, млн. грн.	2 387,26	2 631,76	2 837,61	3 395,82	4 460,83	4 653,66	6 145,28
Кредитно-інвестиційний портфель, скоригований на суму резервів, млн. грн.	1 717,61	1 969,38	2 165,51	2 619,51	3 481,47	3 802,48	4 895,65
Кошти клієнтів, млн. грн.	1 529,05	1 726,56	1 814,43	2 002,85	2 581,04	2 706,16	3 154,67
Власний капітал, млн. грн.	216,98	221,60	257,80	262,54	476,67	486,30	618,88
Доходи, млн. грн.	427,73	144,41	295,58	452,92	661,61	219,33	511,15
Витрати, млн. грн.	411,04	137,28	282,10	434,68	630,83	209,81	469,06
Чистий прибуток, млн. грн.	16,68	7,13	13,49	18,24	30,77	9,52	42,10
Доходність активів (ROA),%	0,70	-	-	-	0,69	-	-
Доходність капіталу (ROE),%	7,69	-	-	-	6,46	-	-

Фактори, які підвищують рівень кредитного рейтингу

- Зобов'язання емітента за іпотечними облігаціями є забезпеченими іпотечним покриттям, обсяг якого станом на 01.07.07 р. складає 56,3 млн. грн., власники іпотечних облігацій мають вищий пріоритет перед правами чи вимогами інших осіб щодо іпотечного покриття.
- Емітент іпотечних облігацій є банком другої групи, кредитний рейтинг банку – «aaA» за Національною шкалою кредитних рейтингів.

Зміст

РЕЗЮМЕ	6
1. РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	9
1.1. Динаміка основних макроекономічних показників у 2006 році	9
1.2. Огляд ключових подій 2006 року та їхнього впливу на стан та розвиток банківської системи України	10
1.3. Діяльність українських банків протягом 2002-2006 років та поточна ситуація у банківській системі України	10
1.4. Місце ВАТ АБ «Укргазбанк» у банківській системі України	16
2. РОЗВИТОК ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	17
2.1. Організаційно-правові аспекти діяльності ВАТ АБ «Укргазбанк»	17
2.1.1. Інформація про судові позови	17
2.1.2. Відносини з НБУ та контролюючими органами	17
2.2. Відносини власності та операції з пов'язаними особами	18
2.3. Розвиток регіональної мережі банку	19
2.4. Клієнтська база	20
2.5. Картковий бізнес ВАТ АБ «Укргазбанк» та інфраструктура його обслуговування	21
3. ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	23
3.1. Аналіз дотримання банком економічних нормативів	23
3.2. Джерела залучення ресурсів	24
3.2.1. Капітал	24
3.2.2. Зобов'язання	25
3.3. Напрями розміщення коштів	27
3.3.1. Активи	27
3.3.2. Кошти, розміщені на міжбанківському ринку	28
3.3.3. Портфель кредитів клієнтам	29
3.3.4. Діяльність ВАТ АБ «Укргазбанк» на ринку цінних паперів	32
3.4. Ліквідність	33
3.5. Фінансові результати діяльності	34
4. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВАТ АБ «УКРГАЗБАНК» ТА ПЕРЕДУМОВИ ДОСЯГНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ НА 2007–2009 РОКИ	36
5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЕМІСІЮ ОБЛІГАЦІЙ ВАТ АБ «УКРГАЗБАНК»	40
ВИСНОВОК	41
ДОДАТКИ	42
Додаток до рейтингового звіту №1	43
Додаток до рейтингового звіту №2	44

Резюме

ВАТ АБ «Укргазбанк» працює на українському банківському ринку з 1993 року та станом на 01.07.2007 р. входить до другої групи банків за класифікацією НБУ.

За даними АУБ, станом на 01.07.07 р. активи банку склали 1,504% загальних активів банківської системи, капітал – 1,360%. За розміром кредитно–інвестиційного портфеля банк займав 16 позицію в рейтингу АУБ (1,484% від загального розміру кредитно–інвестиційного портфеля банківської системи України). За розміром депозитного портфеля фізичних та юридичних осіб Банк посідає відповідно 12 та 26 позицію у банківській системі України.

ВАТ АБ «Укргазбанк» є активним учасником фондового та міжбанківського ринків. Банк співпрацює з національними та міжнародними організаціями та є учасником ряду спілок та асоціацій.

Протягом останніх років ринкова позиція банку зміцнюється, що є наслідком інтенсивного нарощення клієнтської бази, розвитку регіональної мережі та карткового бізнесу, зростання обсягів кредитування та залучення коштів від корпоративних та роздрібних клієнтів, а також підвищення капіталізації банку.

ВАТ АБ «Укргазбанк» має досить диверсифіковану клієнтську базу за юридичними та фізичними особами, що постійно зростає за рахунок підтримання діючих програм та впровадження нових. Останні роки банк активізував роботу з роздрібним сегментом, та малим бізнесом, що стимулювало його нарощувати регіональну мережу та розвивати картковий бізнес. Впровадження нових продуктів дозволило наростити клієнтську базу, яка станом на 01.07.07 р. перевищила 350 тисяч осіб.

Протягом всього періоду існування банк активно розвиває мережу установ, що створює передумови для розвитку роздрібно та корпоративного бізнесу у різних регіонах України. На початок липня 2007 року регіональна мережа ВАТ АБ «Укргазбанк» налічує 22 філії та 197 відділень у двадцяти двох областях України та АР «Крим».

Діяльність банку регулярно перевіряється контролюючими органами. В ході окремих перевірок, проведених у першому півріччі поточного року, було виявлено незначні порушення. Обсяг нарахованих та сплачених штрафних санкцій є незначним. Станом на 01.07.07 р. ВАТ АБ «Укргазбанк» виступав відповідачем за судовими позовами юридичних та фізичних осіб переважно немайнового характеру. Загальна сума позовних вимог є незначною.

У 2006 році та першому півріччі поточного року, у структурі акціонерів ВАТ АБ «Укргазбанк» відбулися перегрупування, що проте не вплинуло на стратегію розвитку банку. Істотною участю у капіталі ВАТ АБ «Укргазбанк» володіють дві юридичні особи, які мають відповідні дозволи НБУ. Контроль над банком здійснюють дві фізичні особи. Обсяг операцій з пов'язаними особами є незначним.

Протягом аналізованого періоду, ВАТ АБ «Укргазбанк» дотримувався економічних нормативів, встановлених НБУ. У четвертому кварталі 2006 року, та на початку 2007 року відбулося зростання регулятивного капіталу, що позитивно вплинуло на капіталізацію банку, зокрема на значення нормативів адекватності капіталу. Регулятивний капітал ВАТ АБ «Укргазбанк» має добру структуру. Значення нормативів ліквідності, інвестування та кредитних ризиків перебували на прийнятному рівні.

Ресурсна база ВАТ АБ «Укргазбанк» є добре диверсифікованою за напрямками залучення: банк залучає кошти юридичних та фізичних осіб, ресурси з міжбанківського ринку, а також кошти міжнародних організацій та інвесторів, випускаючи цінні папери власного боргу. При цьому відбувається регулярне збільшення власного капіталу банку. Зростання капіталу банку відповідало приросту активів банку та відбулося за рахунок додаткової емісії акцій та переоцінки основних фондів. Зобов'язання банку зростали як за рахунок клієнтських коштів, так і за рахунок інших джерел, зокрема цінних паперів власного боргу, зокрема п'ятирічних та трирічних облігацій, міжбанківських ресурсів, а також коштів міжнародних організацій. Структура клієнтських коштів значних змін не зазнала, а диверсифікація їх за найбільшими кредиторами є доброю.

У четвертому кварталі 2006 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було здійснено переоцінку основних засобів, проте основними складовими активів банку залишається кредитний портфель клієнтів, а також міжбанківські кредити.

У 2006 році та першому кварталі 2007 року, ВАТ АБ «Укргазбанк» продовжив нарощення кредитного портфеля, приріст якого з початку 2006 року склав 2,1 млрд. грн. Якість портфеля кредитів, наданих юридичним та фізичним особам, залишається на високому рівні, а його диверсифікація за позичальниками є доброю.

ВАТ АБ «Укргазбанк» є активним учасником на міжбанківському ринку, розміщуючи тимчасово вільні кошти у міжбанківські кредити, а також встановлюючи кореспондентські відносини з іншими банками.

Банк здійснює професійну діяльність на ринку цінних паперів на основі отриманих ліцензій. Обсяг портфеля цінних паперів банку не зазнав значних змін, а зміна його структури відбулася за рахунок придбання цінних паперів банківських установ. У структурі портфеля цінних паперів переважають боргові цінні папери нефінансових установ.

Ліквідність ВАТ АБ «Укргазбанк» є доброю: банк підтримує достатній обсяг високоліквідних активів а також має можливість залучення коштів з міжбанківського ринку. Активи та пасиви банку збалансовані за строками до погашення, а значення нормативів ліквідності значно перевищували мінімально встановлені.

Діяльність ВАТ АБ «Укргазбанк» є прибутковою. Структура доходів та витрат банку не зазнала значних змін. У доходах переважають процентні, у тому числі, доходи від кредитування суб'єктів господарювання, а також комісійні доходи; у

витратах – процентні та загально–адміністративні, що обумовлені значним розширенням регіональної мережі банку.

Заплановані фінансові показники у 2006 році загалом було досягнуто. В подальшому, у тому числі у 2007 році ВАТ АБ «Укргазбанк» планує проводити політику, спрямовану на територіальну експансію (відкриття регіональних підрозділів) та розвиток роздрібного, а також малого і середнього бізнесу. Банк реалізує стратегію диверсифікації своєї діяльності та переорієнтацію на масові клієнтські сегменти. Таким чином, у стратегії банку визначений курс на активне залучення клієнтів фізичних осіб, середнього та малого бізнесу, які працюють в сферах торгівлі, виробництва та надання послуг.

Облігації серії В банком розміщено у повному обсязі.

Зобов'язання емітента за іпотечними облігаціями є забезпеченими іпотечним покриттям, власники іпотечних облігацій мають вищий пріоритет перед правами чи вимогами інших осіб щодо іпотечного покриття.

Згідно наданої банком інформації, станом на 01.07.07 р. сукупний розмір іпотечних активів у складі іпотечного покриття складає 56,29 млн. грн., середньозважений строк усіх іпотечних активів у складі іпотечного покриття складає 111 місяців, середньозважена процентна ставка за всіма іпотечними активами – 13,2%, сукупний розмір процентних платежів за всіма іпотечними активами, що підлягає сплаті емітенту в поточному процентному періоді за звичайними іпотечними облігаціями, визначений у валюті, у якій здійснюється випуск звичайних іпотечних облігацій складає 1,85 млн. грн. До складу іпотечного покриття входить 435 кредитів, відсотки за якими сплачуються щомісячно. Розмір іпотечних активів, зобов'язання боржників за якими забезпечені іпотекою житлових будинків або квартир перевищує 88% сукупного розміру усіх іпотечних активів, включених до складу іпотечного покриття.

Сумарний розмір процентних платежів за іпотечними активами протягом процентного періоду за іпотечними облігаціями перевищує обсяг процентів за облігаціями.

У разі необхідності емітент може провести заміну іпотечних активів у складі іпотечного покриття, відповідно до вимог чинного законодавства, при цьому банк має достатньо коштів та цінних паперів, які рефінансуються НБУ для можливості заміни частини іпотечних активів.

1. Розвиток банківської системи

1.1. Динаміка основних макроекономічних показників у 2006 році

Зростання активності банків на ринку готівкової валюти з 1,98 млрд. дол. США у січні до 4,33 млрд. дол. США у грудні супроводжувалося їх активністю на міжбанківському ринку (обсяг операцій лише за четвертий квартал 2006 року перевищив 30 млрд. дол. США, тоді як у першому кварталі 2006 року склав 21,5 млрд. дол. США).

Національним банком України у червні 2006 року було знижено облікову ставку з 9,5% до 8,5% та збільшено обсяг інтервенцій на валютному ринку, сальдо за якими було від'ємним лише протягом перших чотирьох місяців 2006 року. Обсяг операцій на міжбанківському ринку та операцій банків з готівковою іноземною валютою зростав, з певним переважанням обсягу валюти, реалізованої населенню. Це було спричинено, насамперед, зростанням обсягів довгострокового кредитування (питома вага таких кредитів у грудні 2006 року склала 60%) та поживленням активності банків на міжнародних фінансових ринках.

Зростання операцій з іноземною валютою було також підкріплено зростанням залишків за банківськими вкладенням населення в іноземній валюті, які з початку року збільшилися на 57,6%, та досягли 9,5 млрд. дол. США. Золотовалютні резерви НБУ, порівняно з початком року, зросли на 14,75% та склали 22,26 млрд. дол. США на кінець 2006 року.

Для підтримки ліквідності банківської системи Національний банк України у 2006 році здійснив рефінансування банків на загальну суму 8 331,8 млн. грн., з них 5 572,6 млн. грн. – кредити овернайт, 1358,0 млн. грн. – операції прямого РЕПО, 1 007,5 млн. грн. – кредити, надані через тендер, 378,8 млн. грн. – операції СВОП, 14,85 млн. грн. – кредити під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу.

Зростання «довгих» грошових агрегатів перевищило зростання готівки та коштів на поточних рахунках, що було поштовхом для нарощення банками активних операцій, зокрема, кредитування. Середньозважена ставка рефінансування банків Національним банком України за всіма інструментами протягом року зменшилася з 13% (у січні, лютому 2006 р.) до 9,5% (у грудні 2006 р.), що стимулювало українські банки формувати портфелі державних цінних паперів, зокрема, ОВДП та депозитних сертифікатів НБУ.

Поглиблення розриву між залученими та розміщеними коштами населення і підприємств (за рік співвідношення залучених депозитів юридичних та фізичних осіб до вимог за кредитами знизилося з 93% до 75%) було обумовлено також розширенням можливостей доступу великих банків до міжнародних ресурсів. При цьому, можливість виходу банків на міжнародні ринки капіталу вплинуло і на динаміку відсоткових ставок за кредитами та депозитами (середні ставки за кредитами в національній валюті з початку року зменшилися на 1,5 в. п. та склали 14,9%, в іноземній валюті відповідно на 0,4 в. п. – до 11,2%. Ставки за депозитами

знизилися на 1,1 в. п. в національній валюті та на 1,0 в. п. – в іноземній, та складають 7,4% та 5,8%, відповідно).

1.2. Огляд ключових подій 2006 року та їхнього впливу на стан та розвиток банківської системи України

З кінця 2005 року набув чинності Закон України «Про іпотечні облігації», що дозволив банкам України розширити можливості рефінансування, та створив можливості застосовування облігацій як інструменту управління ліквідністю.

Було введено в дію «Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків» від 17 листопада 2006 року, що дозволяє НБУ розширити перелік інструментів монетарного впливу на діяльність Української банківської системи.

У 2006 році іноземним банкам дозволено відкривати філії на території України, проте вливання іноземного капіталу слід очікувати переважно за рахунок подальшого придбання українських банків іноземними банківськими установами.

Слід зазначити, що з початку 2007 року набрали чинності нові вимоги Інструкції «Про регулювання діяльності банків», зокрема, щодо розміру регулятивного капіталу Українських банків, що повинно стимулювати укрупнення Українських банків.

Протягом 2004–2006 років, ринок злиттів та поглинань у банківській системі України активізувався. Іноземними інвесторами було придбано ряд крупних та середніх українських банків. За період з 2002–2006 років кількість банків з іноземним капіталом зросла з 20 до 35, з яких кількість банків зі 100% іноземним капіталом збільшилася з 7 до 13, при цьому активне вливання іноземного капіталу відбулося в період 2005–2006 років.

Можливе обмеження розміру іноземного капіталу у банківській системі України може вплинути на вливання іноземного капіталу в українську банківську систему, та динаміку основних показників діяльності вже існуючих банків з іноземним капіталом.

1.3. Діяльність українських банків протягом 2002–2006 років та поточна ситуація у банківській системі України

Основними тенденціями розвитку банківської системи України протягом 2002–2006 років були:

- високі темпи росту банківської системи;
- вихід українських банків на міжнародні фінансові ринки шляхом випуску єврооблігацій та залучення синдигованих кредитів;

- укрупнення банківського капіталу, що було підкріплено вливанням іноземного капіталу в банківський сектор.

Банківська система України протягом 2002-2006 року демонструвала значні темпи зростання: чисті активи українських банків зросли у 5,75 рази, капітал – у 14,2 рази, переважно за рахунок банків першої та другої груп.

У 2006 році НБУ було зареєстровано 11 банків (у 2005 році – 6), з яких 2 (ТОВ «КБ «Дельта» та АКБ «Престиж») посідали відповідно 6 та 16 позиції у третій групі банків за ренкінгом НБУ станом на 01.01.07 р. Ще 4 банки увійшли до четвертої групи банків, займаючи позиції з 138 до 169.

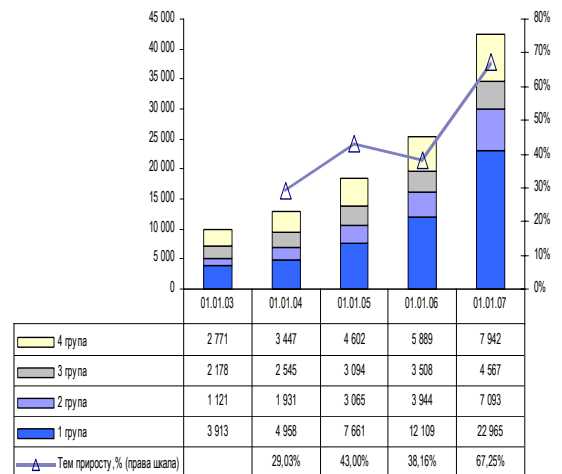
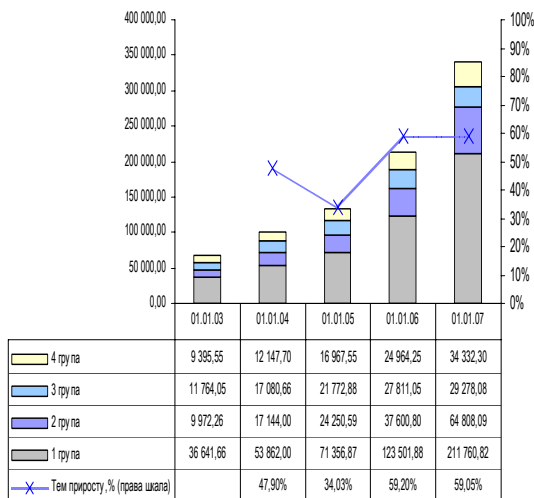
Порівняно з початком року кількість діючих банків зросла на 6 – до 169 банківських установ станом на 01.01.07 р., з яких 166 банків є учасниками фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Реєстрова чисельність банків на кінець 2006 року склала 170 банків, з яких переважна більшість зареєстрована у Київській (60%), Дніпропетровській (8%), Харківській (7%), Донецькій (6%) та Одеській (6%) областях.

Переважна більшість банків першої та другої груп має розгалужену мережу територіальних підрозділів. Мережа філій банків України станом на 01.01.07 р. складається з 1415 діючих філій.

У стані ліквідації перебуває 19 банків, з них 16 банків ліквідуються за рішенням НБУ, 3 – за рішеннями господарських (арбітражних) судів.

Наприкінці 2006 року НБУ було підвищено розмір активів, за якими банки розподілено між групами, в результаті чого змінилися обсяг та питома вага окремих груп банків у загальних активах банківської системи. Слід зазначити, що питома вага найбільших та великих банків (перша та друга група банків) у банківській системі України зросла з 75% (станом на 01.01.06 р.) до 81% (станом на 01.01.07 р.), що свідчить про укрупнення банківської системи.

Динаміку активів та капіталу банківської системи України відображено на діаграмах.

Діаграма 1.1. Структура активів (діаграма зліва) та капіталу (діаграма справа) українських банків, млн. грн.

Темп приросту активів банківської системи України у 2006 році відповідав темпу приросту у попередньому, при цьому зростання власного капіталу банків відбувалося значно вищими темпами.

Зростання активів українських банків у 2006 році відбулося переважно за рахунок збільшення кредитів клієнтам, інвестицій в асоційовані та дочірні компанії та коштів в інших банках. Натомість, зменшився обсяг цінних паперів, емітованих НБУ у портфелях банків, зростання яких у попередньому році склало 2,4 рази. Приріст інших складових був незначним та поступався загальному приросту активів банківської системи (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1. Структура активів українських банків

Активи	Обсяг на 01.01.05, млн. грн.	Питома вага у загальних активах, %	Обсяг на 01.01.06, млн. грн.	Питома вага у загальних активах, %	Обсяг на 01.01.07, млн. грн.	Питома вага у загальних активах, %
Грошові кошти та залишки на рахунках в НБУ	13 851,088	10,3	24 918,94	11,7	26 493,45	7,8
Цінні папери, емітовані НБУ	2 703,618	2,0	6 487,20	3,0	4 567,71	1,3
Кошти в інших банках	19 359,360	14,4	25 591,29	12,0	42 309,60	12,4
Цінні папери	5 266,994	3,9	7 583,22	3,5	9 319,03	2,7
Кредити та заборгованість клієнтів	87 519,381	65,1	142 276,76	66,5	245 522,53	72,2
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	186,617	0,1	267,69	0,1	535,11	0,2
Основні засоби та нематеріальні активи	8 752,653	6,5	11 617,56	5,4	18 554,21	5,5
Нараховані доходи до отримання	1 422,236	1,1	1 938,33	0,9	2 823,81	0,8
Інші активи	2 434,683	1,8	2 342,64	1,1	2 960,26	0,9
Резерви під активні операції	-7 148,734		-9 145,64		-12 906,41	
Разом чисті активи	134 347,880	-	213 877,98	-	340 179,29	-

У 2006 році позвавилася робота банків на ринку цінних паперів та відбулася зміна структури їхніх портфелів. Так, якщо на початок 2006 року обсяг торгових портфелів українських банків склав 587 млн. грн., то за рік вони збільшилися на 2,8 млрд. грн. – до 3,4 млрд. грн. станом на 01.01.07 р. Загалом, портфель цінних паперів банків, без урахування державних цінних паперів за рік збільшився на 1,7 млрд. грн. – до 9,3 млрд. грн. станом на 01.01.07 р. (приріст портфеля цінних паперів банків у попередньому році склав 2,3 млрд. грн.).

За 2006 рік зобов'язання банків збільшилися на 57,9%, та на 68,2% складаються з коштів юридичних та фізичних осіб (приріст зобов'язань у 2005 році склав 62,5%). Структуру зобов'язань українських банків наведено нижче у таблиці.

Таблица 1.2. Структура зобов'язань українських банків

Зобов'язання	Обсяг на 01.01.05, млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг на 01.01.06, млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг на 01.01.07, млн. грн.	Питома вага, %
Кошти банків	20 350,52	17,6	31 998,67	17,0	76 644,67	25,8
Кошти клієнтів	90 934,62	78,4	147 094,05	78,1	202 928,99	68,2
Емітовані банками сертифікати	477,68	0,4	833,84	0,4	991,47	0,3
Емітовані банками інші боргові цінні папери	149,65	0,1	2 020,83	1,1	5 173,12	1,7
Нараховані витрати	999,25	0,9	1 857,54	1,0	3 056,68	1,0
Відстрочені податкові зобов'язання		0,0	663,97	0,4	1 681,82	0,6
Інші зобов'язання	3 014,73	2,6	3 958,24	2,1	7 136,45	2,4
Усього зобов'язань	115 926,45	100,0	188 427,13	100,0	297 613,18	100,0

Незважаючи на інтенсивне зростання цінних паперів власного боргу у пасивах українських банків, які за рік збільшилися майже у 2,6 рази – до 5,1 млрд. грн., їхня питома вага у зобов'язаннях залишається незначною.

Темп зростання клієнтських коштів у 2006 році поступався їхньому зростанню у попередньому році та темпу зростанню вкладень у кредитний портфель і склав 38% за 2006 рік (у 2005 році – 61,8% відповідно), що свідчить про диверсифікацію джерел ресурсів для проведення активних операцій.

Іноземні інвестиції та посилення конкуренції у банківській сфері стимулювали нарощення банками статутних фондів, в результаті чого темп приросту власного капіталу по банківській системі України (67,3%) перевищив темп зростання їхніх активів (59,1%), а рівень забезпечення активних операцій власним капіталом зріс з 11,9% станом на 01.01.06 р. до 12,5% станом на 01.01.07 р.

Нарощення статутних фондів українськими банками обумовило приріст цієї складової капіталу на 62,7% – до 26,3 млрд. грн., а перевищення ринкової ціни акцій над їх номінальною вартістю обумовило дворазове зростання емісійних різниць – з 0,6 млрд. грн. станом на 01.01.06 р. до 1,2 млрд. грн. станом на 01.01.07 р.

Зростання цін на нерухомість протягом року дало можливість українським банкам проводити переоцінку власних активів, зокрема, приміщень, в результаті чого резерви переоцінки у капіталі збільшилися з 2,5 млрд. грн. на початок 2006 року до 5,4 млрд. грн.

Структуру власного капіталу українських банків наведено нижче у таблиці.

Таблиця 1.3. Структура власного капіталу українських банків

Капітал	Обсяг, станом на 01.01.05, млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг, станом на 01.01.06, млн. грн.	Питома вага, %	Обсяг, станом на 01.01.07, млн. грн.	Питома вага, %
Статутний капітал	11 648,34	63,2	16 144,44	63,4	26 266,18	61,7
Викуплені акції або паї	-44,95	-0,2	-36,29	-0,1	-6,74	0,0
Емісійні різниці	417,34	2,3	542,53	2,1	1 198,41	2,8
Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	1 841,59	10,0	2 968,87	11,7	4 804,53	11,3
Резерви переоцінки	2 035,83	11,1	2 536,73	10,0	5 445,91	12,8
Накопичений фінансовий результат минулих років	1 259,54	6,8	1 124,45	4,4	713,35	1,7
Прибуток звітного року, що очікує затвердження	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0
Результат поточного року	1 263,76	6,9	2 170,12	8,5	4 144,47	9,7
Усього власного капіталу	18 421,43	63,2	25 450,85	100,0	42 566,11	100,0

Загальні доходи банківської системи за 2006 рік склали 41,5 млрд. грн., що на 51,7% перевищує доходи 2005 року. Зростання процентних доходів склало 59,1%, комісійних – 44,0%, прибутку від участі в капіталі – 44,0%, результату від торговельних операцій – 72,4%. Натомість, обсяг інших доходів та дивідендного доходу зменшився на 36,7% та 19,5% відповідно попри їхнє значне зростання у попередньому році.

Загалом, зростання доходів українських банків у 2006 році перевищило зростання їхніх витрат за аналогічний період.

Обсяг витрат, понесених українськими банками у 2006 році, склав 36,0 млрд. грн., що на 47,5% перевищує витрати 2005 року. Структура витрат у поточному році не зазнала суттєвих змін та є такою: процентні витрати складають 46,1% загальних витрат, загально-адміністративні витрати та витрати на персонал – 13,6% та 19,4% відповідно, витрати на формування резервів – 12,7%. Обсяг та питома вага інших статей витрат є незначними.

Операційний прибуток банків за 2006 рік склав 10,1 млрд. грн., чистий прибуток – 4,1 млрд. грн. (у 2005 році – 5,8 млрд. грн. та 2,1 млрд. грн. відповідно). Загалом, протягом 2006 року спостерігається покращення ефективності функціонування банківської системи, про що свідчить підвищення рентабельності активів з 1,01% у 2005 році до 1,22% у 2006 році та рентабельності власного капіталу з 8,53% до 9,74% відповідно.

1.4. Місце ВАТ АБ «Укргазбанк» у банківській системі України

За результатами діяльності вітчизняної банківської системи у 2006 році ВАТ АБ «Укргазбанк» віднесено Національним банком України до другої групи за розміром чистих активів.

За даними АУБ, станом на 01.07.07 р. активи банку склали 1,504% загальних активів банківської системи, капітал – 1,360%. За розміром кредитно–інвестиційного портфеля банк займав 16 позицію в рейтингу АУБ (1,484% від загального розміру кредитно–інвестиційного портфеля банківської системи України). За розміром депозитного портфеля фізичних та юридичних осіб банк посідає відповідно 12 та 26 позицію у банківській системі України.

ВАТ АБ «Укргазбанк» є активним учасником фондового та міжбанківського ринків. Банк співпрацює з національними та міжнародними організаціями. Він є учасником Асоціації українських банків, Асоціації «Перша Фондова Торгівельна Система», ВАТ «Міжрегіональний фондовий союз», Професійної асоціації реєстраторів і депозитаріїв, Асоціації «Київський банківський союз», Міжбанківської валютної біржі, Української фондової біржі, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Банк є принципалом членом платіжних систем MasterCard та VISA, а також обраний у якості пілотного банку у Проекті Міжнародної фінансової корпорації «Корпоративне управління в банківському секторі України».

Слід зазначити, що протягом останніх років ринкова позиція банку зміцнюється, що є наслідком інтенсивного нарощення клієнтської бази, розвитку регіональної мережі та карткового бізнесу, зростання обсягів кредитування та залучення коштів від корпоративних та роздрібних клієнтів, а також підвищення капіталізації банку.

Банківська система у 2002–2006 роках демонструвала активний розвиток. Протягом усього аналізованого періоду спостерігається тенденція до укрупнення українських банків та зростання ролі великих банків.

У 2006 році основні показники діяльності банків зростали випереджаючими темпами, порівняно з попереднім, при цьому активи зростали переважно за рахунок нарощення українськими банками кредитних портфелів, пасиви – переважно за рахунок вливання капіталу, у тому числі іноземного, а також за рахунок збільшення обсягу зобов'язань (залучення коштів клієнтів та емісії боргових цінних паперів). Зростання доходів Українських банків перевищило зростання витрат, і як наслідок – підвищення прибутковості Українських банків.

2. Розвиток якісних показників діяльності банку

2.1. Організаційно-правові аспекти діяльності ВАТ АБ «Укргазбанк»

2.1.1. Інформація про судові позови

Станом на 01.07.07 р. на розгляді у судових інстанціях перебували позови фізичних та юридичних осіб, проте переважна більшість з яких є немайновими. Загальна сума позовів складає близько 2,4 млн. грн. Два позови (сума позовних вимог склала 303 тис. грн.) було вирішено на користь банку. Інформацію про найбільші судові позови станом на 01.07.07 р. наведено у таблиці нижче.

Таблиця 2.1. Інформація про найбільші судові позови до ВАТ АБ «Укргазбанк»

Позивач	Предмет позову	Сума позовних вимог	Стан розгляду справи
Фізична особа	Про визнання недійсними кредитного та іпотечного договорів	1,86 млн. грн.	знаходиться на розгляді у Солом'янському районному суді м. Києва. Призначено експертизу
Юридична особа (СК)	Про повернення стягнутої суми	71,94 тис. грн.	знаходиться на розгляді в Печерському районному суді м. Києва
Юридична особа	Про стягнення завданих збитків	303,00 тис. грн.	24.05.07 р Господарський суд м. Києва відмовив в задоволенні позову. Знаходиться на розгляді в Київському апеляційному господарському суді.
Фізична особа	Про визнання недійсним договором іпотеки	126,25 тис. грн.	Слухання в Жовтневому районному суді м. Луганська
Фізична особа	Про визнання незаконними дій керівництва та стягнення моральної шкоди	34,00 тис. грн.	Триває розгляд справи

Загалом сума судових позовів є незначною для банку та не чинить суттєвого впливу на його діяльність.

2.1.2. Відносини з НБУ та контролюючими органами

Протягом усього періоду існування банку, його діяльність перевірялася контролюючими органами, зокрема, Головним та Територіальними Управліннями НБУ, Податковими органами, Підрозділами Пенсійного фонду та Фонду Соціального страхування.

З початку 2007 року було проведено 38 перевірок діяльності ВАТ АБ «Укргазбанк» та його територіальних підрозділів. У ході окремих з них було виявлено незначні порушення. Нараховані штрафні санкції сплачено банком, а їх сума є незначною (3,37 тис. грн.).

З початку 2007 року консолідовано по банку перевірка органами податкової інспекції не відбувалася. У зв'язку з реорганізацією Другої Київської філії

ВАТ АБ «Укргазбанк» проводиться перевірка діяльності філії на предмет відповідності податковому законодавству.

Відповідно до даних фінансової звітності, за загальний розмір штрафів та пень, нарахованих та сплачених банком у першому півріччі поточного року склала 24,98 тис. грн., та є, насамперед, штрафними санкціями, на користь інших організацій що були безпосередньо пов'язані з господарською діяльністю банку.

2.2. Відносини власності та операції з пов'язаними особами

За період існування банку структура акціонерів банку постійно змінювалась. Протягом 2006 року змінилася структура номінальних держателів акцій, що, проте, не чинило впливу на стратегію розвитку банку. У результаті проведення додаткової емісії акцій, а також перерозподілу акцій між існуючими акціонерами, у 2006 році частка акцій основного акціонера ТОВ «Новітні газові технології» знизилася з 14,9% до 0,4%. Натомість за відповідний період зросла участь інших акціонерів, зокрема ТОВ «Фінансово-інвестиційний альянс» (з 9,9% до 24,9%), ТОВ «Український венчурний капітал» (з 8,0% до 9,9%), та ТОВ «Українська компанія розвитку проектів» (з 7,1% до 9,6%). До складу акціонерів також увійшли компанії ТОВ «Столичні будівельні технології» (участь у капіталі станом на 01.01.07 р. склала 6,4%), ТОВ «Арсенал-Інвест, ТОВ «Брокінвест Лаерт, СК «Цент», проте їхня частка у капіталі банку є незначною.

На початок 2007 року Горбаль В.М. та Омеляненко О.А, здійснювали контроль над банком прямо та опосередковано.

26 грудня 2006 року акціонери ВАТ АБ «Укргазбанк» оголосили про нову емісію акцій на суму 100 млн. грн., у результаті якої акціонерний капітал збільшився з 300 млн. грн. до 400 млн. грн. внески до акціонерного капіталу було сплачено у лютому та березні 2007 року. 30 травня 2007 року було зареєстровано зміни до статуту банку.

Станом на 01.07.07 р. найбільшими акціонерами ВАТ АБ «Укргазбанк» є ТОВ «Фінансово інвестиційний альянс» (пряма участь у капіталі склала 33%) та ТОВ «Укргазінвест плюс», якому належало 18% акцій банку. Акціонери, які володіли істотною участю, мають належним чином оформлені дозволи НБУ.

Участь кожного з інших акціонерів у капіталі ВАТ АБ «Укргазбанк» не перевищує 10%. Загалом, частка 20 найбільших акціонерів склала 98,8259% станом на 01.07.07 р.

ВАТ АБ «Укргазбанк» здійснює операції з пов'язаними особами, проте обсяг активних операцій є незначним. На кінець 2006 року питома вага кредитів, наданих пов'язаним особам склала 0,7% від загального обсягу кредитного портфеля (на кінець попереднього року – 0,95% відповідно). Обсяг субординованого боргу від акціонерів не змінився, та склав 50,5 млн. грн.; натомість значно знизився обсяг інвестицій, наявних для продажу (станом на 01.01.07 р. їх сума склала 38,48 млн. грн., проте 67,16 млн. грн. на початок 2006 року). Питома вага

процентних доходів, отриманих від операцій з пов'язаними особами зросла, порівняно з попереднім роком з 2,03% до 3,58%; процентних витрат, навпаки, знизилася з 1,78% до 0,51%.

Станом на 01.07.07 р. питома вага коштів, залучених від інсайдерів склала 0,9% клієнтського депозитного портфеля; питома вага кредитів інсайдерам у кредитному портфелі банку на цю дату склала 1,1%.

Діяльність банку регулярно перевіряється контролюючими органами. В ході окремих перевірок, проведених у першому півріччі поточного року, було виявлено незначні порушення. Обсяг нарахованих та сплачених штрафних санкції є незначним. Станом на 01.07.07 р. ВАТ АБ «Укргазбанк» виступав відповідачем за судовими позовами юридичних та фізичних осіб переважно немайнового характеру. Загальна сума позовних вимог є незначною.

У 2006 році та першому півріччі поточного року, у структурі акціонерів ВАТ АБ «Укргазбанк» відбулися перегрупування, що проте не вплинуло на стратегію розвитку банку. Істотною участю у капіталі ВАТ АБ «Укргазбанк» володіють дві юридичні особи, які мають відповідні дозволи НБУ. Контроль над банком здійснюють дві фізичні особи. Обсяг операцій з пов'язаними особами є незначним.

2.3. Розвиток регіональної мережі банку

Протягом всього періоду існування банк активно розвиває мережу установ, що створює передумови для розвитку роздрібного і корпоративного бізнесу, а також диверсифікації активів та надходжень за регіонами. Ключові територіальні підрозділи працюють у межах встановлених лімітів.

Регіональна мережа ВАТ АБ «Укргазбанк» охоплює всю територію України та на початок 2007 року кількість територіальних підрозділів банку складає 164. З початку 2007 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було відкрито 56 безбалансових відділень. Станом на 01.07.07 р. мережа Банку складає 220 точок продажів, 289 банкоматів та 295 POS-терміналів, з них 22 філії, 1 КРД, 14 відділень категорії «А», 105 відділень категорії «Б», 78 відділень категорії «В».

Розвиток мережі регіональних підрозділів наведено у таблиці нижче.

Таблиця 2.2. Розвиток мережі регіональних підрозділів ВАТ АБ «Укргазбанк»

Дата	01.01.05	01.04.05	01.07.05	01.10.05	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.07.07
Філії	20	20	20	20	21	21	21	22	22	22
Відділення	74	85	88	93	100	106	111	126	141	197

Найбільше територіальних підрозділів сконцентровано у АР Крим (філія та 25 відділень), а також Одеській (2 філії та 23 відділення), Київській (4 філії та 19 відділень), Вінницькій (філія та 18 відділень), Черкаській (філія та 17 відділень), Луганській (філія та 10 відділень), Львівській та Рівненській (по 1 філії та 12 відділень) областях.

До кінця 2007 року банком планується розширити регіональну мережу до 275 територіальних підрозділів, у тому числі, відкрити повнофункціональні установи в обласних центрах: Чернівці, Житомир, Чернігів, Хмельницький, Івано-Франківськ та завершити побудову базової мережі. До кінця 2009 року ВАТ АБ «Укргазбанк» планує розширити регіональну мережу до 480 підрозділів, у тому числі за рахунок відкриття «міні-офісів» (заплановано відкрити 118 «міні-офісів» протягом 2008–2009 років).

Запланований обсяг капітальних інвестицій у розвиток регіональної мережі в 2007 році складе 85 млн. грн., у тому числі у другому кварталі – 45 млн. грн. (у 2006 році обсяг капітальних інвестицій у приміщення склав 98,26 млн. грн.).

Слід зазначити, що з початку 2006 року кількість територіальних підрозділів ВАТ АБ «Укргазбанк» зросла майже вдвічі, а окремі з них ще не вийшли на плановий рівень прибутковості, що спричинило збиткову діяльність окремих філій, за якими закріплені новостворені відділення.

2.4. Клієнтська база

Клієнтська база ВАТ АБ «Укргазбанк» за юридичними та фізичними особами зростає протягом аналізованого періоду, переважно за рахунок реалізації кредитних та депозитних програм, а також за рахунок збільшення кількості клієнтів карткового бізнесу.

Загальна кількість клієнтів банку з початку 2006 року зросла на 91,74 тисячі осіб (на 35,2%), у тому числі за перше півріччя поточного року – на 39,59 тис. осіб (на 12,7%) та станом на 01.07.07 р. склала 352,12 тис. клієнтів. Таке збільшення обумовлено, насамперед, залученням на обслуговування фізичних осіб, кількість яких за останні 1,5 роки збільшилася на 88,54 тисячі.

Кількість відкритих рахунків з початку 2006 року збільшилася на 25,8% та станом на 01.07.07 р. склала 433,96 тисяч.

З початку 2007 року продовжилося зростання клієнтської бази за юридичними особами. З початку 2007 року кількість юридичних осіб–позичальників зросла на 218 осіб, та станом на 01.07.07 р. склала 1 072. Кількість юридичних осіб–вкладників за аналогічний період збільшилася на 76 – до 311 осіб; кількість юридичних осіб–власників поточних рахунків зросла на 567 осіб – до 11 638 осіб відповідно.

Протягом останнього кварталу 2006 року та першого півріччя 2007 року відбувалося зростання клієнтської бази і за основними категоріями фізичних осіб.

Інформацію про динаміку клієнтської бази ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 2.3. Динаміка клієнтської бази ВАТ АБ «Укргазбанк», клієнтів

Дата	Позичальники	Власники поточних рахунків	Вкладники	Власники карткових рахунків
Юридичні особи				
01.10.2006	905	10 578	695	695
01.01.2007	854	11 071	235	1 157
01.04.2007	1 032	11 383	265	1 337
01.07.2007	854	11071	235	1 496
Фізичні особи				
01.10.2006	3 195	8 205	37 511	234 212
01.01.2007	4 134	9 907	39 757	367 355
01.04.2007	4 917	11 092	42 030	416 011
01.07.2007	7 028	н/д	н/д	432 182

У четвертому кварталі 2006 року відбулася зміна методики врахування рахунків (частину карткових рахунків за зарплатними проектами банк враховував, як вкладні рахунки юридичних осіб, та надалі відображено як карткові рахунки).

Станом на 01.07.07 р. у банку діяло понад 30 депозитних програм для фізичних осіб та більше 10 депозитних програм для корпоративних клієнтів.

2.5. Картковий бізнес ВАТ АБ «Укргазбанк» та інфраструктура його обслуговування

Протягом кількох років банк активно розвиває картковий бізнес — як окремі карткові продукти, так і карткові проекти як елемент комплексного обслуговування клієнтів. З 2005 року впроваджено у практику такі проекти як «Мобільний банкінг», картки з паливним додатком «PetrolPlus», систему ідентифікації клієнтів «МАСТ-ІПРА «Депозитарій».

ВАТ АБ «Укргазбанк» обслуговує чіпові картки платіжних систем: VISA і MasterCard.

Банк активно співпрацює з процесинговою компанією «УкрКарт», що дозволяє йому розвивати картковий бізнес, не витрачаючи при цьому кошти на встановлення та обслуговування власних банкоматів. Було завершено проект об'єднання мереж банкоматів з АКБ «Укрсоцбанк», що дозволило істотно розширити мережу банкоматів для прийому платіжних карток клієнтів ВАТ АБ «Укргазбанк». Банк веде переговори щодо об'єднання мереж банкоматів також з іншими банками.

Обсяг емітованих банком платіжних карток на початок 2007 року склав 372,57 тис. од., з яких 374,77 тисячі – дебетні картки платіжних систем Visa та

Master Card. Загальний обсяг карток в обігу на кінець першого півріччя поточного року склав 446,3 тисячі, з яких 431,7 тисяч є дебетними.

План щодо емісії карток у 2006 році було перевиконано (запланована кількість на кінець 2006 року складала 293,5 тисячі дебетних карток та 6,5 тисячі кредитних).

Інфраструктура обслуговування платіжних карток ВАТ АБ «Укргазбанк» станом на 01.07.07 р., налічувала 297 банкоматів, 61 торговий термінал та 232 пункти видачі готівки.

До кінця 2007 року ВАТ АБ «Укргазбанк» планує збільшити кількість платіжних карток до 500 тисяч, а також встановити 173 нових банкомати.

На теперішній час банк є членом трьох міжнародних платіжних систем, MasterCard Worldwide, Visa та Укркарт, крім того банком підписана торгова угода з компанією American Express. Та на сьогодні банк не розглядає проєктів, пов'язаних з вступом ще в будь-які платіжні системи.

ВАТ АБ «Укргазбанк» має досить диверсифіковану клієнтську базу за юридичними та фізичними особами, що постійно зростає за рахунок підтримання діючих програм та впровадження нових. Останні роки банк активізував роботу з роздрібним сегментом, та малим бізнесом, що стимулювало його нарощувати регіональну мережу та розвивати картковий бізнес. Впровадження нових продуктів дозволило наростити клієнтську базу, яка станом на 01.07.07 р. перевищила 350 тисяч осіб.

Протягом всього періоду існування банк активно розвиває мережу установ, що створює передумови для розвитку роздрібного та корпоративного бізнесу у різних регіонах України. На початок липня 2007 року регіональна мережа ВАТ АБ «Укргазбанк» налічує 22 філії та 197 відділень у двадцяти двох областях України та АРК «Крим».

Окремі новостворені регіональні підрозділи є планово збитковими, що пов'язано із незначним періодом їх функціонування, проте загалом діяльність банківської установи – прибуткова.

3. Фінансовий аналіз діяльності банку

3.1. Аналіз дотримання банком економічних нормативів

ВАТ АБ «Укргазбанк» дотримується економічних нормативів, встановлених НБУ. Інформацію щодо виконання нормативів наведена у таблиці нижче.

Таблиця 3.1. Стан виконання економічних нормативів ВАТ АБ «Укргазбанк»¹

Норматив, одиниці виміру	Нормативне значення	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Регулятивний капітал, млн. грн.	min. 8 млн. Євро	266,51	273,82	301,82	299,09	436,04	423,01	693,05
Норматив адекватності регулятивного капіталу	Не < 10 %	12,88	13,95	14,56	10,26	12,88	10,53	14,54
Норматив адекватності основного капіталу	Не < 4 %	8,15	7,29	8,87	7,68	6,92	7,59	8,42
Норматив миттєвої ліквідності	Не < 20 %	38,33	50,17	50,04	54,40	38,13	35,44	38,76
Норматив поточної ліквідності	Не < 40 %	104,60	86,01	94,32	85,70	80,29	59,61	75,40
Норматив короткострокової ліквідності	Не < 20 %	56,87	57,08	68,81	48,43	58,13	41,56	48,87
Норматив максимального розвитку кредитного ризику на одного контрагента	Не > 25 %	23,34	23,75	24,09	24,35	21,96	23,82	21,39
Норматив великих кредитних ризиків	Не > 800 %	335,55	365,17	351,01	453,93	389,11	419,48	258,72
Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру	Не > 5 %	4,81	4,76	4,75	4,66	2,08	3,47	4,21
Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих інсайдерам	Не > 30 %	20,70	16,44	16,08	17,36	8,65	8,56	8,86
Норматив інвестування у цінні папери окремо за кожною установою	Не > 15%	9,12	2,29	2,47	9,37	10,75	4,78	3,15
Норматив загальної суми інвестування	Не > 60 %	17,13	4,06	4,46	15,58	11,81	5,63	3,69
Норматив ризику загальної відкритої валютної позиції банку	Не > 30 %	4,2811	10,3370	13,1929	6,0070	15,2351	18,0001	8,3772
Загальна довга відкрита валютна позиція	Не > 20 %	3,8006	6,9316	9,8314	4,5527	11,6885	10,4776	6,5661
Загальна коротка відкрита валютна позиція	Не > 10 %	2,6029	3,5988	3,3619	1,4849	3,6011	7,4861	6,5661

Зростання регулятивного капіталу ВАТ АБ «Укргазбанк» відбувалося поетапно, за рахунок зростання окремих його складових, зокрема, збільшення капіталу першого рівня, внаслідок додаткової емісії акцій банку в останній декаді грудня 2006 року та внесків акціонерів у березні – травні 2007 року. Зростання регулятивного капіталу банку продовжилося впродовж 2007 року, насамперед, за рахунок внесків акціонерів.

В окремі періоди, значення нормативу адекватності регулятивного капіталу наближалось до граничного, проте його значення зросло у квітні та травні 2007 року до середнього по банківській системі рівня, що було наслідком збільшення обсягу капіталу та часткового перегрупування активів та зобов'язань ВАТ АБ «Укргазбанк».

¹ Середньозважені значення нормативів Н3, Н4, Н11, Н12 та Н13 (Н13-1 та Н13-2)

Нормативи ліквідності та кредитних ризиків, інвестування та валютної позиції залишаються на прийнятному рівні. Фактичні значення нормативів, які характеризують операції з інсайдерами є низькими.

Протягом аналізованого періоду ВАТ АБ «Укргазбанк» дотримувався економічних нормативів, встановлених НБУ. У четвертому кварталі 2006 року та на початку 2007 року відбулося зростання регулятивного капіталу, що позитивно вплинуло на капіталізацію банку, зокрема, на значення нормативів адекватності капіталу. Регулятивний капітал ВАТ АБ «Укргазбанк» має добру структуру. Значення нормативів ліквідності, інвестування та кредитних ризиків перебували на прийнятному рівні.

3.2. Джерела залучення ресурсів

3.2.1. Капітал

За період функціонування, ВАТ АБ «Укргазбанк» регулярно нарощував власний капітал, при цьому основними складовими його зростання були внески акціонерів, резервні фонди, а з 2006 року – переоцінка основних засобів за справедливою вартістю. З початку 2007 року власний капітал ВАТ АБ «Укргазбанк» зріс на 142,2 млн. грн.

Протягом четвертого кварталу 2006 року було зареєстровано додаткову емісію акцій, у результаті чого сплачений статутний капітал збільшився на 100 млн. грн. – до 300 млн. грн., а у першому півріччі поточного року акціонерний капітал банку було збільшено до 400 млн. грн. Банком також було проведено переоцінку основних засобів, що збільшило балансовий капітал банку на 101,6 млн. грн. Значно збільшився обсяг отриманого прибутку, що теж знайшло свої відображення у капіталі. За рахунок прибутку було збільшено резервні фонди банку та сформовано спеціальні фонди. Структуру власного капіталу ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.2. Власний капітал ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показник	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту за 6 міс. 2007 р., %
Сплачений статутний капітал	169,82	169,82	200,00	200,00	300,00	300,00	400,00	1,77	33,33
Загальні резерви, емісійні різниці та інші фонди банку	28,45	28,45	45,13	45,13	45,13	45,13	75,91	1,59	68,19
Результат минулих років	1,73	15,53	-1,15	-1,15	-1,13	29,64	-1,13	-0,65	0,00
Результати переоцінки	0,30	0,67	0,33	0,32	101,90	102,01	102,01	337,34	0,11
Фінансовий результат поточного року	16,68	7,13	13,49	18,24	30,77	9,52	42,10	1,84	36,80
Власний капітал	216,98	221,60	257,80	262,54	476,67	486,30	618,88	2,20	29,83

Позачерговими загальними зборами акціонерів ВАТ АБ «Укргазбанк» (протокол загальних зборів №3 від 12.07.2007р.) було прийнято рішення про внесення змін до статуту ВАТ АБ «Укргазбанк» у зв'язку із збільшенням статутного капіталу банку на 100 000 тис. грн. – до 500 000 тис. грн.

Показники покриття кредитно–інвестиційного портфеля та чистих активів власним капіталом¹ проте залишаються на низькому рівні (станом на 01.07.07 р. – 8,34% та 12,64% відповідно), що обумовлено інтенсивним нарощенням активних операцій

3.2.2. Зобов'язання

З початку 2007 року чисті зобов'язання ВАТ АБ «Укргазбанк» на 1,54 млрд. грн. Основними складовими зростання зобов'язань банку були кошти фізичних осіб, а також банків, у тому числі довгострокові міжбанківські кредити, обсяг яких значно зріс у другому кварталі поточного року. Інтенсивно нарощувати ресурсну базу банк розпочав у 2006 році.

Структуру зобов'язань ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.3. Зобов'язання ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту за 6 міс.2007 р.,%
Заборгованість перед НБУ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
Кошти банків	531,53	564,37	635,87	763,33	1 010,18	900,84	1 939,51	1,90	92,00%
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	11,40	28,29	28,51	37,40	19,88	35,55	95,64	1,74	381,16%
Кошти юридичних осіб	468,90	561,44	500,13	567,10	838,18	760,22	954,02	1,79	13,82%
Кошти фізичних осіб	1 048,75	1 136,83	1 285,79	1 398,36	1 722,97	1 910,38	2 105,01	1,64	22,17%
Кредити, що отримані від міжнародних та інших фінансових організацій	0,00	0,00	0,00	2,00	105,37	105,65	53,96	–	-48,79%
Боргові цінні папери	4,38	11,26	24,29	151,34	141,91	186,46	197,14	32,38	38,91%
Інші зобов'язання	105,32	107,97	105,22	213,76	145,67	268,26	181,13	1,38	24,34%
Разом зобов'язання	2 170,28	2 410,16	2 579,82	3 133,28	3 984,16	4 167,36	5 526,40	1,84	38,71%

З 2006 року ВАТ АБ «Укргазбанк» активно залучає кошти від міжнародних організацій у формі синдікованих кредитів. Так, у грудні 2006 року було завершено процедуру залучення річного синдікованого кредиту на суму 16 млн. дол. США з процентною ставкою Libor + 3,1%. Основним організатором та кредитним агентом за кредитом виступив Standard Bank Plc. Того ж місяця банком було залучено кредит від міжнародної організації на суму 4,68 млн. дол. США, строком погашення – 17.12.07 р. Відсоткова ставка за даним кредитом, як і за іншим кредитом на суму 5,6 млн. дол. США, залученим від цієї фінансової організації у червні 2007 року, склала 6,9% річних. У другому кварталі 2007 року

¹ З урахуванням незареєстрованих внесків акціонерів

було завершено процедуру залучення синдикованого кредиту в розмірі 46 млн. дол. США., терміном погашення у червні 2008 року з процентною ставкою Libor + 2,7%.

Відповідно до інформації, наданої ВАТ АБ «Укргазбанк», до жовтня 2007 року запланована емісія євро-облігацій на суму 100 млн. дол. США. Лід-менеджерами виступатимуть Standart Bank та ING bank N.V. PLC London brunch.

Банк також залучає кошти Державної Іпотечної установи, з метою рефінансування іпотечних кредитів, проте обсяг цих коштів є незначним.

За останній квартал 2006 року збільшилися інші пасиви, переважно за рахунок відстрочених податкових зобов'язань, які виникли внаслідок проведення банком дооцінки основних засобів. Обсяг субординованого боргу не змінювався та склав 50 млн. грн. За рахунок внесків акціонерів, які на кінець першого кварталу 2007 року обліковувалися у зобов'язаннях, було збільшено статутний фонд, у результаті чого, інші зобов'язання зменшилися на цю суму.

Банк диверсифікує ресурсну базу шляхом розміщення цінних паперів власного боргу, зокрема, ощадних сертифікатів та облігацій.

ВАТ АБ «Укргазбанк» активно залучає кошти шляхом емісії ощадних сертифікатів. Так, кількість виданих іменних ощадних сертифікатів за шість місяців поточного року склала 27, погашених за цей період – 14. Кількість виданих та погашених ощадних сертифікатів на пред'явника за вказаний період склала 465 та 106 відповідно. Відповідно до даних фінансової звітності банку, станом на 01.07.07 р. заборгованість за сертифікатами склала 47,27 млн. грн. (на початок 2006 року – 4,38 млн. грн.).

З початку року значно збільшився обсяг залучених міжбанківських кредитів, питома вага яких у зобов'язаннях зросла з початку 2007 року на 9,7 в. п. – до 35%, проте залучені та розміщені на міжбанківському ринку кошти є добре збалансованими за обсягами. Станом на 01.07.07 р. відношення пасивного сальдо МБКІД до чистих зобов'язань ВАТ АБ «Укргазбанк» склало 2,81%.

У структурі зобов'язань переважає клієнтський депозитний портфель, питома вага якого у зобов'язаннях на кінець другого кварталу 2007 року склала 55,4%. Структуру коштів, залучених від клієнтів, наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.4. Структура портфеля коштів клієнтів, млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Кошти фізичних осіб, в т.ч.:	1 048,75	1 136,83	1 285,79	1 398,36	1 722,97	1 910,38	2 105,01
На вимогу	154,82	155,34	201,89	215,24	269,93	290,67	366,85
Строкові	893,93	981,49	1 083,90	1 183,11	1 453,04	1 619,71	1 738,17
Кошти юридичних осіб, в т.ч.:	468,90	561,44	500,13	567,10	838,18	760,22	954,02
На вимогу	275,40	402,70	328,88	319,14	412,32	417,83	468,93
Строкові	193,50	158,74	171,25	247,96	425,86	342,40	485,09
Всього коштів клієнтів	1 517,65	1 698,27	1 785,93	1 965,46	2 561,16	2 670,60	3 059,03
Строкові кошти у депозитному портфелі, %	71,65	67,14	70,28	72,81	73,36	73,47	72,68
Кошти фізичних осіб у депозитному портфелі, %	69,10	66,94	72,00	71,15	67,27	71,53	68,81

Як видно із наведеної таблиці, структура портфеля коштів клієнтів за категоріями вкладників та строковістю не зазнала значних змін.

Банк залучає кошти від підприємств різних галузей економіки, при цьому концентрація зобов'язань банку, у тому числі клієнтського депозитного портфеля, за основними кредиторами є незначною. Так, станом на 01.07.07 р. кошти 20 найбільших кредиторів складають 28,59% зобов'язань ВАТ АБ «Укргазбанк», а на 10 найбільших депозитів припадає 16,59% строкового депозитного портфеля.

Ресурсна база ВАТ АБ «Укргазбанк» є добре диверсифікованою. Зростання капіталу банку відповідало приросту активів банку та відбулося за рахунок додаткових емісій акцій, прибутку та переоцінки основних фондів. Зобов'язання банку зростали як за рахунок клієнтських коштів, так і за рахунок інших джерел, зокрема, цінних паперів власного боргу, у тому числі п'ятирічних та трирічних облігацій, міжбанківських ресурсів, а також коштів міжнародних організацій. Структура клієнтських коштів значних змін не зазнала, а диверсифікація їх за найбільшими кредиторами є доброю.

3.3. Напрями розміщення коштів

3.3.1. Активи

З початку 2007 року чисті активи ВАТ АБ «Укргазбанк» збільшилися на 1,68 млрд. грн.

Інтенсивне зростання активів протягом 2006–2007 років (за цей період вони збільшилися на 3,76 млрд. грн) було обумовлено, насамперед, нарощенням кредитного портфеля та обсягів міжбанківського кредитування.

Структуру активів ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.5. Структура активів ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту за 6 міс.2007 р.,%
Високоліквідні активи без МБКД	502,87	479,07	465,98	517,24	550,70	397,60	694,97	1,10	26,20
МБКД	368,07	437,75	684,21	561,81	938,62	723,66	1259,20	2,55	34,15
Кредитний портфель	1 200,49	1 411,32	1 297,36	1 671,40	2 164,45	2 729,53	3 296,72	1,80	52,31
Цінні папери	215,95	186,65	255,51	456,77	471,09	447,72	467,53	2,18	-0,76
Резерви під активні операції	-73,33	-76,05	-80,75	-80,94	-101,67	-113,68	-136,63	1,37	34,38
Довгострокові вкладення	143,04	152,24	163,62	196,53	362,99	374,74	424,07	2,54	16,83
Інші активи	31,17	40,76	51,68	73,02	74,65	94,09	139,41	2,40	86,74
Разом активів	2 387,26	2 631,76	2 837,61	3 395,82	4 460,83	4 653,66	6 145,28	1,87	37,76

У четвертому кварталі 2006 року та першому кварталі поточного року було проведено дооцінку основних засобів, а також збільшено обсяг міжбанківського кредитування.

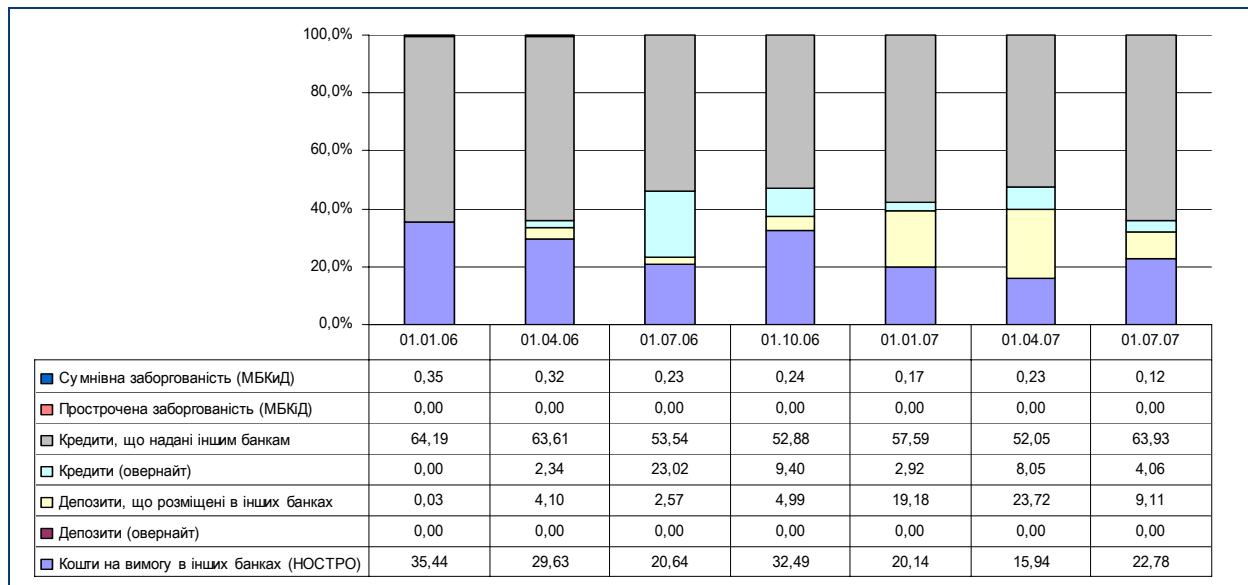
Сформовані резерви під кредити збільшувалися пропорційно зростанню кредитного портфеля банку, тоді як обсяг високоліквідних активів зростав нижчими темпами.

З початку 2007 року, ВАТ АБ «Укргазбанк» продовжив нарощення кредитного портфеля, який за січень – червень зріс на 1,13 млрд. грн., та міжбанківських кредитів, які за вказаний період збільшилися на 320,6 млн. грн. Зростання резервів під активні операції за вказаний період було незначним та склало за вказаний період 34,96 млн. грн., у тому числі резервів за наданими кредитами – 34,7 млн. грн. Слід зазначити, що з початку 2007 року значно збільшилися також інші активи, переважно за рахунок дебіторської заборгованості з придбання активів та нарахованих доходів за операціями з клієнтами.

3.3.2. Кошти, розміщені на міжбанківському ринку

ВАТ АБ «Укргазбанк» є активним учасником на міжбанківському ринку, розміщуючи тимчасово вільні кошти у міжбанківські кредити, а також встановлюючи кореспондентські відносини з іншими банками.

Якість портфеля міжбанківських кредитів та депозитів залишається на високому рівні. Незважаючи на зростання сформованих резервів під міжбанківські кредити та депозити, їх відношення до коштів, які розміщені на міжбанківському ринку є незначним (протягом усього періоду не перевищує 1%). Інформацію про структуру коштів, розміщених на міжбанківському ринку наведено на діаграмі нижче.

Діаграма 3.1. Кошти, розміщені в інших банках, %

Залежність ВАТ АБ «Укргазбанк» від міжбанківського ринку є низькою: на 01.07.07 р., відношення пасивного сальдо міжбанківських кредитів та депозитів до чистих зобов'язань банку склало 2,81%.

3.3.3. Портфель кредитів клієнтам

Залучені кошти ВАТ АБ «Укргазбанк» розміщує переважно у кредитний портфель. З початку 2007 року кредитний портфель банку¹ збільшився на 1,13 млрд. грн.

Переорієнтація банку на розвиток роздрібного бізнесу обумовила зміну структури його кредитного портфеля. Так, питома вага кредитів, наданих фізичним особам зросла із 12,1% на початок 2003 року до 27,3% на початок 2007 року (станом на 01.07.07 р. – 26%), а їхній обсяг з початку 2006 року збільшився на 829,2 млн. грн. (у 32,49 рази).

При цьому, банк продовжує кредитувати суб'єктів господарювання, заборгованість за кредитами яких з початку 2006 року збільшилася на 2,18 млрд. грн. (у 9,51 рази). Питома вага кредитів органам місцевого самоврядування знизилася, та станом на 01.07.07 р. складає 0,02% кредитного портфеля ВАТ АБ «Укргазбанк».

¹ Балансова заборгованість за кредитами юридичним та фізичним особам

Структуру кредитного портфеля банку наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.6. Кредитний портфель ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07
Кредити юридичним особам, в т.ч.:	1 054,77	1 190,37	982,77	1 242,97	1 573,18	2 025,12	2 441,19
кредити "овердрафт"	23,33	60,65	63,14	79,50	71,01	106,91	181,06
кредити, що надані за врахованими векселями	0,00	0,19	0,00	0,51	0,29	0,68	0,99
вимоги, що придбані за операціями факторингу	0,70	0,83	0,21	0,00	0,31	1,40	1,21
короткострокові кредити юридичним особам	667,97	712,77	528,10	692,73	1 013,06	1 366,07	1 613,87
довгострокові кредити юридичним особам	337,95	391,27	364,32	439,66	464,08	524,03	616,11
сумнівна та прострочена заборгованість	24,82	24,67	27,00	30,56	24,43	26,03	27,94
Кредити фізичним особам, в т.ч.:	145,72	220,95	314,60	428,43	591,27	704,42	855,53
короткострокові кредити фізичним особам	28,83	71,36	107,92	124,17	169,42	180,80	181,59
довгострокові кредити фізичним особам	112,28	126,48	157,45	237,27	328,83	405,13	522,88
короткострокові іпотечні кредити фізичним особам	0,00	0,29	0,37	0,91	6,34	10,45	8,30
довгострокові іпотечні кредити фізичним особам	0,00	14,87	42,33	61,15	81,52	100,46	131,37
сумнівна та прострочена заборгованість	4,60	7,95	6,54	4,92	5,16	7,57	11,39
Сформовані резерви під кредити, що надані клієнтам	-63,08	-61,39	-65,28	-64,31	-86,47	-91,74	-121,21
Всього кредитний портфель не скоригований на резерви	1 200,49	1 411,32	1 297,36	1 671,40	2 164,45	2 729,53	3 296,72

У структурі кредитного портфеля банку за розмірами переважають кредити, розмір яких не перевищує 10 млн. грн. (на початок 2007 року їх частка склала 56%, а станом на 01.07.07 р. – 51,8%), що пояснюється орієнтованістю банку на обслуговування роздрібних клієнтів, та малого бізнесу. Обсяг та питома вага великих кредитів (більше 35 млн. грн.) є незначними – 14% станом на початок року та 20% станом на 01.07.07 р.

Станом на 01.07.07 р. загальний ліміт за факторинговими операціями по клієнтам Київської регіональної дирекції ВАТ АБ «Укргазбанк» становив 1,5 млн. грн. (на початок 2007 року – 0,7 млн. грн.). Фактична сума факторингового фінансування зросла з 307,93 тис. грн. на початок 2007 року до 1,2 млн. грн. – станом на 01.07.07 р. Протягом першого півріччя 2007 року комісійна винагорода КРД за проведеними факторинговими операціями становила 141,9 тис. грн.

Значно зріс також обсяг зобов'язань з кредитування, за рахунок активного використання кредитних ліній та кредитів «овердрафт». Станом на 01.07.07 р. зобов'язання з кредитування склали 647,5 млн. грн., що на 470,3 млн. грн. більше, ніж на початок 2006 року, та на 270,3 млн. грн. більше ніж на початок 2007 року.

За перше півріччя 2007 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було надано понад 120 гарантій клієнтам, у тому числі під заставу грошових депозитів. Станом на 01.01.07 р. їх обсяг склав 91,19 млн. грн. (станом на 01.07.07 р. – 135,6 млн. грн.).

З початку 2006 року обсяг забезпечення за кредитами зростає пропорційно збільшенню кредитного портфеля банку, а у структурі забезпечення переважає застава нерухомості.

Якість кредитного портфеля

З початку 2006 року обсяг прострочених позик за кредитами, наданими суб'єктам господарювання знизився на 12,6 млн. грн., у тому числі з початку 2007 року – на 7,9 млн. грн. При цьому, значну частину прострочених позик було перенесено на рахунки сумнівних кредитів.

Обсяг сумнівних кредитів у кредитному портфелі суб'єктів господарювання за аналогічний період збільшився на 15,7 млн. грн. та 11,4 млн. грн. відповідно., проте їх питома вага у кредитному портфелі корпоративних клієнтів залишається низькою (станом на 01.07.07 р. – 0,89%). Станом на 01.07.07 р. питома вага прострочених позик у кредитному портфелі корпоративних клієнтів склала 0,26%.

Зростання простроченої та сумнівної заборгованості за кредитами, наданими фізичним особам було незначним та поступалося приросту регулярної заборгованості за кредитами, наданими фізичним особам, у результаті чого, питома вага прострочених та сумнівних позик у кредитному портфелі фізичних осіб залишається на низькому рівні. Станом на 01.07.07 р. частка прострочених позик фізичних осіб у кредитному портфелі склала 0,11%, сумнівних – 1,22% (станом на 01.01.07 р. – 0,56% та 0,31% відповідно).

Банком у повному обсязі сформовано резерв за сумнівними та простроченими понад 31 день нарахованими доходами. Станом на 01.07.07 р. обсяг прострочених та сумнівних нарахованих відсотків склав 2,1 млн. грн. та 6,1 млн. грн. відповідно.

Загальний обсяг прострочених та сумнівних позик (з урахуванням простроченої та сумнівної заборгованості за нарахованими доходами, а також сумнівної заборгованості за операціями з банками) з початку 2006 року зріс на 29,4% – до 49,5 млн. грн.

У структурі кредитного портфеля банку за категоріями ризику зросла питома вага кредитів, класифікованих як «стандартні» та «під контролем», частка яких станом на 01.07.07 р. склала 22,09% та 57,56% відповідно. Питома вага заборгованості, класифікованої як «сумнівна» та «безнадійна», є низькою, та станом на 01.07.07 р. складає 1,29% та 0,90% відповідно (на початок 2007 року – 1,52% та 0,98%). З початку 2007 року за рахунок резервів списано 1,49 млн. грн. проблемних кредитів. Загалом, обсяг списаної у збиток заборгованості за кредитами є незначним.

Концентрація кредитного портфеля банку за основними позичальниками залишається на прийнятному рівні: станом на 01.07.07 р. питома вага 20 найбільших кредитів у кредитному портфелі склала 29,11% (на початок 2007 року – 29,27%). Диверсифікація кредитів за галузями економіки є доброю. Загалом, якість кредитного портфеля банку залишається на прийнятному рівні.

3.3.4. Діяльність ВАТ АБ «Укргазбанк» на ринку цінних паперів

ВАТ АБ «Укргазбанк» здійснює операції з цінними паперами на підставі ліцензії Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, що включає в себе діяльність з випуску та обігу цінних паперів, а також депозитарну діяльність зберігача цінних паперів (серія АБ № 124927 від 09.02.2005 р.). З 1998 року ВАТ АБ «Укргазбанк» є членом Асоціації «Перша Фондова Торговельна система» (на сьогодні ПФТС має статус фондової біржі), ЗАТ «Українська міжбанківська валютна біржа» та ЗАТ «Українська фондова біржа».

У четвертому кварталі 2006 року ВАТ АБ «Укргазбанк» було придбано цінні папери, які рефінансуються НБУ (ОВДП) на суму 9,9 тис. грн.

На початку 2007 року банк змінив структуру портфеля цінних паперів: було сформовано портфель до погашення з облігацій комерційних банків, реалізовано значний обсяг акцій з торгового портфеля банку, а також збільшено портфель банку на продаж за рахунок цінних паперів з нефіксованим прибутком. Загалом, з початку 2007 року портфель цінних паперів зменшився на 3,56 млн. грн.

Протягом 2006 року ВАТ АБ «Укргазбанк» організував випуск корпоративних облігацій на суму понад 440,7 млн. грн. (у т.ч. на 190 млн. грн. за IV кв. 2006 р.). Загалом, за четвертий квартал 2006 року ВАТ АБ «Укргазбанк» уклав 129 угод на ринку цінних паперів, як професійний учасник, у тому числі 2 комісійні угоди на суму 172,98 тис. грн., 2 угоди з випуску цінних паперів на суму 80,4 млн. грн. та 125 комерційних угод на суму 1,36 млрд. грн.

З початку 2007 року банком було укладено 16 комісійних угод на суму 38,17 млн. грн., та 330 комерційних угод на суму 2,98 млрд. грн.

Станом на 01.07.07 р. портфель цінних паперів банку було сформовано з ОВДП, облігацій 3 комерційних банків, пайових цінних паперів 13 емітентів, а також боргових цінних паперів 14 емітентів, які працюють у різних секторах економіки.

У 2006 році ВАТ АБ «Укргазбанк» було здійснено переоцінку основних засобів, проте основними складовими активів банку залишається клієнтський кредитний портфель та кошти, розміщені на міжбанківському ринку.

У 2006 року та першому півріччі 2007 року, ВАТ АБ «Укргазбанк» продовжив нарощення кредитного портфеля. Якість портфеля кредитів, наданих юридичним та фізичним особам, залишається на прийнятному рівні, а його диверсифікація за позичальниками є доброю.

ВАТ АБ «Укргазбанк» є активним учасником на міжбанківському ринку, розміщуючи тимчасово вільні кошти у міжбанківські кредити, а також встановлюючи кореспондентські відносини з іншими банками.

Банк здійснює професійну діяльність на ринку цінних паперів. Обсяг портфеля цінних паперів банку не зазнав значних змін, а зміна його структури відбулася за рахунок придбання цінних паперів банківських установ. У структурі портфеля цінних паперів переважають боргові цінні папери нефінансових установ.

3.4. Ліквідність

Ліквідність ВАТ АБ «Укргазбанк» залишається на доброму рівні. Порівняно з 2005 роком значно скоротилися GAP – розриви активів та пасивів за строками до погашення. Станом на 01.01.07 р. позитивна неузгодженість за активами та пасивами, строком погашення до 31 дня складає 4%, до трьох місяців – відповідно 6% (станом на 01.07.07 р. – 5,89% та 5,17%).

Нормативи ліквідності значно перевищують їхні граничні значення, та, загалом, відповідають їхнім значенням у середньому по банківській системі України. Структуру високоліквідних активів ВАТ АБ «Укргазбанк» наведено у таблиці нижче.

Таблиця 3.7. Структура високоліквідних активів¹ ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

Показники	01.01.06	01.04.06	01.07.06	01.10.06	01.01.07	01.04.07	01.07.07	Темп росту за 2006 рік, рази	Темп приросту за 6 міс. 2007 р., %
Готівкові кошти та банківські метали	100,16	136,67	129,52	168,68	214,84	165,09	206,72	2,14	-3,78
Кошти в НБУ	200,68	158,09	158,53	78,21	99,13	95,25	116,73	0,49	17,76
Коррахунки в банках	202,04	184,30	177,93	270,35	236,73	137,26	371,52	1,17	56,94
Разом, високоліквідні активи	502,87	479,07	465,98	517,24	550,70	397,60	694,97	1,10	26,20
Міжбанківські кредити та депозити	368,07	437,75	684,21	561,81	938,62	723,66	1 259,20	2,55	34,15%
Державні цінні папери	0,96	3,43	0,81	-	0,01	0,01	0,01	0,01	0,89%

Зростання ліквідних активів у четвертому кварталі 2006 року відбувалося за рахунок готівкових коштів та міжбанківських кредитів і депозитів. З початку 2007 року частину міжбанківських кредитів було повернуто банку, та перерозміщено у кредити фізичним та юридичним особам. Питома вага високоліквідних активів у загальних активах банку залишається на прийнятному рівні (станом на 01.07.07 р. – 11,3%), а міжбанківські операції є збалансованими за обсягами.

¹ Без урахування міжбанківських позик та ОВДП

Ліквідність банку залишається на доброму рівні. Активи та зобов'язання є збалансованими за строками до погашення. Значення нормативів ліквідності свідчать про добру здатність банку розрахуватися за зобов'язаннями у короткостроковому періоді. Обсяг високоліквідних активів є достатнім.

3.5. Фінансові результати діяльності

У 2006 році банком було отримано 661,6 млн. грн. доходу, у тому числі 208,96 млн. грн. – за останній квартал. Обсяг доходів, отриманих банком у першому півріччі поточного року, склав 511,15 млн. грн., або 77,3% від доходів, отриманих банком у 2006 році, та у 1,73 рази більше, ніж за аналогічний період 2006 року.

Динаміка доходів банку є позитивною, а у їхній структурі переважають процентні та комісійні, питома вага яких склала 54% та 38% відповідно (55% та 34% за результатами першого півріччя). Обсяг та питома вага інших складових є незначними.

У структурі процентних доходів 2006 року значними є процентні доходи від кредитування суб'єктів господарювання (61,69% за результатами діяльності банку у 2006 році). Нарощення банком кредитування фізичних осіб обумовило зростання доходів від кредитування фізичних осіб, які у 2006 році складають 14,32% процентних доходів банку. Частка процентних доходів від операцій з цінними паперами та міжбанківського кредитування склала 10,47% та 13,52% відповідно.

У структурі витрат банку значною є питома вага процентних та загально-адміністративних. Питома вага витрат за цінними паперами власного боргу у процентних витратах хоч і зросла з початку 2006 року, проте залишається низькою (3,2% у 2006 році та 5,03% за результатами першого півріччя поточного року); натомість знизилася питома вага процентних витрат за коштами, залученими від фізичних осіб (56% у першому півріччі поточного року, проти 61,6% у 2006 році). Частка витрат за операціями з банками та суб'єктами господарювання у процентних витратах у 2006 році склала 18,8% та 10,3% (у першому півріччі – 19,6% та 12,8% відповідно).

Обсяг прибутку, отриманого у 2006 році, склав 30,77 млн. грн. (у 2005 році – 16,68 млн. грн.). Чистий прибуток за шість місяців 2007 року склав 42,1 млн. грн., та у 3,12 рази перевищує чистий прибуток, отриманий банком за аналогічний період 2006 року. Значення показника ефективності діяльності зростає (149,6% за результатами діяльності банку у першому півріччі 2007 року), проте рентабельність активів та капіталу є низькою, що пояснюється інтенсивним розвитком інфраструктури банку.

Діяльність ВАТ АБ «Укргазбанк» є прибутковою. Структура доходів та витрат банку не зазнала значних змін. У доходах переважають процентні, у тому числі, доходи від кредитування суб'єктів господарювання, а також комісійні доходи; у витратах – процентні та загально–адміністративні, що обумовлені значним розширенням регіональної мережі банку.

4. Стратегія розвитку ВАТ АБ «Укргазбанк» та передумови досягнення стратегічного плану розвитку на 2007–2009 роки

Заплановані показники фінансового плану банком було загалом досягнуто. У 2006 році спостерігалися незначні відхилення планових та фактичних бюджетних показників. Зокрема, плановий показник прибутку було перевиконано майже на 5 млн. грн. (на 7,0%), переважно за рахунок перевищення запланованих доходів за коштами, розміщеними в інших банках. У 2006 році банком було отримано торговельного доходу на 25% більше від запланованого обсягу, насамперед, за рахунок понадпланового приросту операцій з дорогоцінними металами. Банком було також отримано значний обсяг доходів від операцій з корпоративними облігаціями інших емітентів, що спричинило перевищення інших доходів над запланованим обсягом.

Процентні та комісійні витрати також перевищили запланований обсяг. Зростання перших було обумовлено залученням строкових коштів, зокрема, коштів фізичних осіб, на 16,5% більше від запланованого обсягу; зростання інших – збільшенням обсягів операцій з платіжними картками.

Загалом, основні фінансові показники ВАТ АБ «Укргазбанк» у 2006 році було досягнуто.

Чистий прибуток, отриманий ВАТ АБ «Укргазбанк» у першому півріччі поточного року у 2,6 рази перевищує заплановане його значення, що вдалося досягти за рахунок скорочення комісійних та загально-адміністративних витрат, а також більш інтенсивного зростання процентних доходів, порівняно із процентними витратами. Валюта балансу перевищила запланований показник на 21%, що було наслідком зростання обсягів міжбанківського кредитування та кредитного портфеля суб'єктів господарювання. Перевищення темпів зростання ресурсної бази було результатом понадпланового залучення депозитів місцевих бюджетів, коштів інших банків (за казначейськими операціями), а також коштів корпоративних та приватних клієнтів.

Інформацію щодо планових показників діяльності ВАТ АБ «Укргазбанк» на 2007 рік наведено у Додатку 4.

Стратегія розвитку на найближчі роки є агресивною, та передбачає посилення географічної диверсифікації банку, розширення клієнтської бази та нарощення активних операцій, у тому числі за рахунок залучення додаткових ресурсів. Банк планує нарощувати та диверсифікувати клієнтську базу в різних секторах економіки при адекватному збільшенні власного капіталу, а також забезпечити збереження темпів зростання основних балансових показників та збільшити кількість пунктів надання послуг і продуктів.

Банк планує нарощувати та диверсифікувати клієнтську базу в різних секторах економіки при адекватному збільшенні власного капіталу, а також забезпечити

збереження темпів зростання основних балансових показників та збільшити кількість пунктів надання послуг і продуктів.

Основні планові балансові показники наведено у таблиці нижче.

Таблиця 4.1. Основні планові балансові показники ВАТ АБ «Укргазбанк», тис. грн.

Баланс активів/пасивів	01.01.08	01.01.09	01.01.10
Кошти в інших банках	1 403,70	2 204,71	3 077,48
Корпоративні кредити	1 904,25	2 682,00	3 932,96
Кредити фіз. осіб	1 379,62	2 443,07	3 723,28
Цінні папери та інвестиції	634,61	911,81	1 291,13
Інші активи за виключенням резервів	347,06	479,86	657,89
Активи	5 669,24	8 721,44	12 682,73
Кошти банків	927,06	1 539,92	2 148,18
Строкові вклади юридичних осіб	388,19	643,39	1 025,00
Кошти до запитання юридичних осіб	475,32	597,65	826,58
Строкові вклади фізичних осіб	1 710,20	2 583,40	3 996,35
Кошти до запитання фізичних осіб	367,22	919,64	1 732,37
Цінні папери власного боргу	390,33	766,96	923,20
Кошти, залучені від міжнародних фінансових організацій	702,00	702,00	702,00
Субординований борг	50,00	50,00	50,00
Інші пасиви	95,03	140,81	208,26
Фінансовий результат	33,13	63,78	93,12
Власний капітал	530,76	713,89	977,67
Пасиви	5 669,24	8 721,44	12 682,73

Відповідно до стратегічного плану, банк планує щорічно збільшувати показники ефективності відповідно до таких орієнтирів: прибутковість загальних активів – 2%, рентабельність продаж – 10%, процентна маржа – 5%. Як один із ключових показників характеристики ефективності, окрім фінансових показників, банк також планує зростання своєї частки на ключових сегментах ринку.

Акценти в розміщенні інвестицій планується змістити з низькообігових активів на інвестиції з максимально-оперативною віддачею в інформаційні та управлінські технології, маркетинг і розвиток персоналу. В плановому періоді вкладення коштів в пов'язані підприємства банк планує зберегти на існуючому рівні.

Пріоритетним у роботі з клієнтами банк визначає розвиток перехресних продажів продуктів і розробка індивідуальних пропозицій для більш вузьких груп у межах цільових сегментів. А також заплановано зміну структури фронт-офісу із закріпленням у ній підрозділів, які відповідатимуть за розвиток ключових сегментів, насамперед, роздрібні масові сегменти, приватний банкінг, корпоративні сегменти (малий, середній та великий бізнес), ресурсні сегменти, ключові галузеві сегменти, вибір яких ґрунтується на можливостях глибокої інтеграції в цих сферах через пов'язані бізнеси банку.

Також банком планується нарощення клієнтської бази, переважно за рахунок фізичних осіб.

Зміцнення капітальної бази банк планує здійснювати шляхом:

- емісій акцій, як з метою набуття кредитної історії при активному розвитку ринку цінних паперів, так і з метою укріплення стратегічного співробітництва у випадку розміщення пакетів акцій серед клієнтів і партнерів;
- залучення ресурсів МФО, в тому числі співробітництво з СБРР, МБРР та ін.
- поглинання інших фінансових установ.

Основні напрями в зміні структури доходів полягають у збільшенні питомої ваги комісійних доходів банку та процентних доходів від кредитування роздрібного бізнесу.

Збільшення ресурсної бази банку планується за рахунок:

- Емісії цінних паперів, зокрема облігацій¹, депозитних та ощадних сертифікатів, частину яких в структурі ресурсної бази банку планується довести до 5% (станом на 01.12.06 р. – 5,25%);
- Залучення коштів на міжнародних ринках капіталу (заплановано емісію єврооблігацій у сумі 100 млн. дол. США у 2007 році);
- залучення коштів на міжбанківському ринку;
- зниження відносної вартості коштів фізичних осіб;
- залучення коштів юридичних осіб;
- збільшення залишків на карткових рахунках;
- повернення законсервованих активів.

Основними цільовими сегментами в корпоративному бізнесі для банку є малі та середні підприємства (будівництво, оптова та роздрібна торгівля, сільське господарство та підприємства АПК, транспорт, видобування та переробка енергоносіїв, машинобудування, обробна промисловість, ЗМІ та реклама, сфера послуг), фінансові установи та бюджетні та суспільні організації.

Основними цільовими сегментами в роздрібному бізнесі для банку є представники середнього класу (працівники приватних підприємств, висококваліфіковані спеціалісти, державні службовці та військові, керівники вищої та середньої ланки приватних підприємств, бізнесмени, підприємці, власники бізнесу, державні

---

¹ Окрім євро-облігацій

службовці вищої ланки, висококваліфіковані працівники виробничої та невиробничої сфер), пенсіонери, молодь та нерезиденти.

Конкурентні переваги у залученні нових та утриманні клієнтів, керівництво ВАТ АБ «Укргазбанк» вбачає у наданні комплексного (пакетного) обслуговування юридичних та фізичних осіб.

Стратегія розвитку ВАТ АБ «Укргазбанк» передбачає збільшення ринкової частки банку в сукупних банківських активах до кінця 2009 року до рівня 2,3%.

Банк реалізує стратегію диверсифікації своєї діяльності та переорієнтацію на масові клієнтські сегменти. Таким чином, у стратегії банку визначений курс на активне залучення клієнтів фізичних осіб, середнього та малого бізнесу, які працюють в сферах торгівлі, виробництва та надання послуг.

5. Інформація про емісію облігацій ВАТ АБ «Укргазбанк»

Випуск іпотечних облігацій ВАТ АБ «Укргазбанк» серії «В» загальною номінальною вартістю 50,0 млн. грн. було зареєстровано Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 23.01.2007р., рішення № 123 (витяг з реєстру випусків іпотечних цінних паперів №1/4/07, дата реєстрації –23.01.2007р.). Іпотечні облігації знаходяться в обігу. Термін обігу іпотечних облігацій – з 16.03.2007 р. по 24.02.2010 р. Іменні процентні звичайні іпотечні облігації серії «В» включені у список ПФТС 01.03.2007р., в котирувальний лист ПФТС 3 рівня 22.03.2007 р.

Облігації серії В банком розміщено у повному обсязі.

Зобов'язання емітента за іпотечними облігаціями є забезпеченими іпотечним покриттям, власники іпотечних облігацій мають вищий пріоритет перед правами чи вимогами інших осіб щодо іпотечного покриття.

Згідно наданої банком інформації, станом на 01.07.07 р. сукупний розмір іпотечних активів у складі іпотечного покриття складає 56,29 млн. грн., середньозважений строк усіх іпотечних активів у складі іпотечного покриття складає 111 місяців, середньозважена процентна ставка за всіма іпотечними активами – 13,2%, сукупний розмір процентних платежів за всіма іпотечними активами, що підлягає сплаті емітенту в поточному процентному періоді за звичайними іпотечними облігаціями, визначений у валюті, у якій здійснюється випуск звичайних іпотечних облігацій складає 1,85 млн. грн. До складу іпотечного покриття входить 435 кредитів, відсотки за якими сплачуються щомісячно. Розмір іпотечних активів, зобов'язання боржників за якими забезпечені іпотекою житлових будинків або квартир перевищує 88% сукупного розміру усіх іпотечних активів, включених до складу іпотечного покриття.

Сумарний розмір процентних платежів за іпотечними активами протягом процентного періоду за іпотечними облігаціями перевищує обсяг процентів за облігаціями.

У разі необхідності емітент може провести заміну іпотечних активів у складі іпотечного покриття, відповідно до вимог чинного законодавства, при цьому банк має достатньо коштів та цінних паперів, які рефінансуються НБУ для можливості заміни частини іпотечних активів.

Висновок

Враховуючи наведені фактори та показники діяльності банку, рейтингове агентство прийняло рішення про підвищення рейтингу емісії іпотечних облігацій ВАТ АБ «Укргазбанк» серії В, загальним обсягом 50 млн. грн. до рівня «uaAA–» зі стабільним прогнозом.

Генеральний директор

С. А. Дубко

Начальник відділу рейтингів фінансового сектора

А.М. Коноплястий

Відповідальний аналітик

В.О. Шулик

Додатки

Дані балансу ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

	01.01.2006	01.04.2006	01.07.2006	01.10.2006	01.01.2007	01.04.2007	01.07.2007
Активи							
Готівкові кошти, банківські метали та залишки в НБУ	300,84	294,77	288,04	246,89	313,96	260,34	323,45
Казначейські цінні папери	0,96	3,43	0,81	0,00	0,01	0,01	0,01
Кошти в інших банках	570,10	622,05	862,15	832,16	1 175,35	860,92	1 630,72
Кредити клієнтам	1 200,49	1 411,32	1 297,36	1 671,40	2 164,45	2 729,53	3 296,72
Цінні папери	215,00	183,22	254,71	456,77	471,08	447,71	467,52
Довгострокові вкладення	143,04	152,24	163,62	196,53	362,99	374,74	424,07
Нараховані доходи	16,48	24,20	27,76	28,43	28,91	37,95	37,90
Резерви	-74,33	-76,05	-80,75	-80,94	-101,67	-113,68	-136,63
Інші активи	14,69	16,56	23,91	44,59	45,74	56,14	101,51
Разом активів	2 387,26	2 631,76	2 837,61	3 395,82	4 460,83	4 653,66	6 145,28
Зобов'язання							
Кошти банків	531,53	564,37	635,87	763,33	1 010,18	900,84	1 939,51
Кошти бюджету та позабюджетних фондів	11,40	28,29	28,51	37,40	19,88	35,55	95,64
Кошти суб'єктів господарювання	468,90	561,44	500,13	567,10	838,18	760,22	954,02
Кошти фізичних осіб	1 048,75	1 136,83	1 285,79	1 398,36	1 722,97	1 910,38	2 105,01
Кредити, від міжнародних організацій	0,00	0,00	0,00	2,00	105,37	105,65	53,96
Боргові цінні папери	4,38	11,26	24,29	151,34	141,91	186,46	197,14
Субординований борг	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00	50,00
Нараховані витрати	28,05	33,28	40,51	44,24	49,70	58,18	71,13
Інші зобов'язання	27,27	24,69	14,71	119,52	45,96	160,07	60,00
Разом зобов'язань	2 170,28	2 410,16	2 579,82	3 133,28	3 984,16	4 167,36	5 526,40
Власний капітал							
Сплачений статутний капітал	169,82	169,82	200,00	200,00	300,00	300,00	400,00
Загальні резерви та інші фонди банку	28,45	28,45	45,13	45,13	45,13	45,13	75,91
Результат минулих років	1,73	15,53	-1,15	-1,15	-1,13	29,64	-1,13
Результати переоцінки	0,30	0,67	0,33	0,32	101,90	102,01	102,01
Фінансовий результат поточного року	16,68	7,13	13,49	18,24	30,77	9,52	42,10
Всього власний капітал	216,98	221,60	257,80	262,54	476,67	486,30	618,88

Дані звіту про фінансові результати ВАТ АБ «Укргазбанк», млн. грн.

	1 кв.2006 р.	6 міс 2006 р	9 міс 2006	2006	1 кв.2007	6 міс.2007
Доходи						
Процентні доходи	75,43	158,72	246,08	357,79	127,43	282,53
Комісійні доходи	57,02	112,41	175,70	252,91	76,06	173,72
Торгівельний дохід	9,64	19,43	25,45	32,81	7,81	21,51
Інші банківські операційні доходи	2,27	4,86	5,43	17,56	7,84	32,89
Інші небанківські операційні доходи	0,06	0,12	0,21	0,49	0,20	0,51
Зменшення резервів	0,00	0,05	0,05	0,06	0,00	0,00
Непередбачені доходи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього доходи	144,41	295,58	452,92	661,61	219,33	511,15
Витрати						
Процентні витрати	52,27	108,53	167,49	239,07	83,00	182,21
Комісійні витрати	47,81	91,63	140,59	195,90	59,44	126,10
Інші операційні витрати	3,82	8,40	13,05	18,21	5,32	12,49
Загальні адміністративні витрати	31,42	66,76	105,42	150,82	50,98	113,25
Відрахування до резервів	1,39	5,87	6,62	28,49	13,59	37,11
Податки на прибуток	0,55	0,90	1,51	-1,67	-2,52	-2,10
Всього витрати	137,28	282,10	434,68	630,83	209,81	469,06
Фінансовий результат						
Чистий прибуток	7,13	13,49	18,24	30,77	9,52	42,10